

Nr 9

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om utsträckning i visst fall av tiden för fyllnadsinbetalning av skatt.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, I: 20 av herr *Lundström*, har hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att sådan ändring göres i gällande skattelagstiftning att tiden för rätt till fyllnadsinbetalning, i de fall där den skattskyldige till följd av att skattemyndigheten gjort avvikelse i hans deklaration påföres högre skatt, utsträcker till och med den 31 juli taxeringsåret».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt uppbördsförordningen är skattskyldig under vissa förutsättningar skyldig att erlagga ränta å kvarstående skatt. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatten med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst 10 000 kronor, gäller sålunda enligt 27 § 3 mom., att den skattskyldige skall erlagga ränta med nio procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger 1 000 kronor, dock att beloppet skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Av 69 § 1 mom. framgår, att om den preliminära skatten överstiger den slutliga skatten, den skattskyldige under motsvarande förutsättningar skall erhålla ränta å överskjutande skatt, varvid räntesatsen utgör fem procent.

Möjlighet föreligger för de skattskyldiga att undgå räntepåföring genom att inbetala preliminär skatt utöver det belopp, som enligt debetsedel å sådan skatt eller genom källskatteavdrag skall inbetalas för inkomståret.

Med hänsyn till svårigheterna för vissa kategorier skattskyldiga att innan självdeklaration upprättats bedöma den slutliga skattens storlek har möjlighet öppnats att inbetala ytterligare preliminär skatt för ett inkomstår efter utgången av den sista uppbördsterminen. Sista inbetalningsdagen är den 30 april året näst efter inkomståret. Genom sådan fyllnadsinbetalning kan alltså skattskyldig, som under det gångna uppbördsåret betalat för litet preliminär skatt, undgå att bli påförd kvarstående skatt och ränta å sådan skatt.

I vissa fall kan skattskyldig erhålla befrielse från honom eljest åliggande skyldighet att gälda ränta å kvarstående skatt. Länsstyrelsen i det

län, där räntan påförts, äger nämligen befria den skattskyldige från att helt eller delvis gälda sådan ränta, därest den kvarstående skatten beror av förhållande, varöver den skattskyldige inte skäligen kunnat råda. Som exempel på sådant förhållande nämnes i anvisningarna till 85 § uppbördsförordningen bl. a. det fall, att den kvarstående skatten beror på att beskattningsnämnd frångått den skattskyldiges deklaration; befrielse från räntebetalning må dock i dylikt fall inte medgivas, därest omständigheterna är sådana att den skattskyldige bort förstå att beskattningsnämnderna skulle komma att frångå deklarationen. Vidare har stadgats, att om endera av äkta makar, vilka taxerats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, har att gälda ränta å kvarstående skatt och om sådan ränta inte skulle ha påförts eller ha påförts med lägre belopp, om ränteberäkningen gjorts för makarna gemensamt, länsstyrelsen må meddela befrielse helt eller delvis från erläggande av räntan.

I den förevarande motionen har anförts i huvudsak följande. Enligt taxeringsförordningen skall underrättelse om avvikelse från självdeklaration vara den skattskyldige tillhanda senast den 15 juli under taxeringsåret. Om den av taxeringsnämnden gjorda avvikelserna medför en så avsevärd uppräknings av skatten att gällande gränser för räntefri kvarskatt överskrides, kommer ränta att påföras den skattskyldige. Situationen är således den, att om den skattskyldige själv finner att han betalt för litet skatt och gör kompletterande inbetalning senast den 30 april, undgår han normalt räntepåföring. Om taxeringsnämnden därefter gör ändring i deklarationen, kan den skattskyldige ingenting göra utan har att betala dels den högre skatten, dels den numera relativt höga räntan. En ändring härvidlag är enligt motionärens mening mycket önskvärd och bör också kunna ske utan något allvarigare ingripande i gällande lagstiftning. Den nuvarande bestämmelsen om rätt till fyllnadsinbetalning före den 30 april bör bibehållas för normalfallen. Därutöver bör emellertid införas en specialbestämmelse som innebär att rätten att göra fyllnadsinbetalning utsträcker till och med utgången av juli månad i de fall där taxeringsmyndigheterna i enlighet med det ovan anförda gör ändringar i den skattskyldiges deklaration. Genom en sådan bestämmelse får den skattskyldige möjlighet att inom två veckor från det han erhållit skattemyndighetens uppgift om avvikelserna göra erforderlig inbetalning och därigenom undgå straffränta.

Utskottet. Skattskyldig, vars kvarstående skatt uppgår till mer än 1 000 kronor, är enligt uppbördsförordningen under vissa förutsättningar skyldig att erlægga ränta å överskjutande belopp för en beräknad tid av ett år. Räntesatsen är för närvarande nio procent. Möjlighet föreligger att undgå räntepåföring antingen genom att skattskyldig inbetalar preliminär skatt utöver det belopp, som enligt debetsedel å sådan skatt eller genom källskatteavdrag skall erläggas för inkomståret, eller också genom att skattskyldig efter ut-

gången av sista uppbördsterminen, vilken infaller under januari månad taxeringsåret, inbetalar ytterligare preliminär skatt. Sådan fyllnadsinbetalning skall ske senast den 30 april under taxeringsåret.

I den förevarande motionen yrkas skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om sådan ändring av gällande lagstiftning att tiden för rätt till fyllnadsinbetalning utsträcker till den 31 juli taxeringsåret för sådana fall då taxeringsnämnd avvikit från skattskyldigs självdeklaration. Genom en sådan ändring skulle möjlighet beredas skattskyldiga, vilkas självdeklarationer inte blivit följda vid taxeringen, att inom ca två veckor från det de senast bör ha erhållit underrättelse om taxeringsnämndens beslut göra erforderlig fyllnadsinbetalning och därigenom undgå räntepåföring.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen har den i motionen berörda frågan redan lösts genom föreskrift i uppbördsförordningen. Enligt 85 § äger nämligen länsstyrelsen i det län, där skattskyldig blivit påförd ränta, på ansökan medge den skattskyldige befrielse helt eller delvis från att gälda räntan. Såsom förutsättning gäller att den kvarstående skatten beror på förhållande varöver den skattskyldige inte kunnat råda. I anvisningarna till 85 § anföres såsom exempel på sådant förhållande bl. a. det fall att anledningen till den kvarstående skatten är att beskattningsnämnd frångått den skattskyldiges deklaration. Befrielse får inte medges om den skattskyldige bort förstå att beskattningsnämnderna skulle komma att frångå deklarationen. Av förarbetena till lagstiftningen framgår att man därvid tänkt på sådana fall då den skattskyldige i sin deklaration — utan att därför göra sig skyldig till falskdeklaration — yrkat uppenbart orimliga avdrag eller avdrag som står i direkt strid med gällande lag eller som enligt vad allmänt är känt inte medges i praxis. Däremot har avsetts att anledning till räntebefrielse som regel skulle föreligga då skönsmässig höjning skett av den deklarerade inkomsten.

Den reglering, som föreliggande spörsmål erhållit i gällande författning, avviker således från den som förordats i motionen. Utskottet vill på grund härav erinra om att man vid genomförandet av bestämmelserna rörande räntepåföring diskuterade olika möjligheter att lösa frågan och att man därvid valde den som ansågs vara den ur praktisk synpunkt lämpligaste. Enligt utskottets mening ger gällande bestämmelser möjlighet att i sådana fall, som avses i motionen, befria den skattskyldige från räntepåföring då denna framstår såsom oskäligen, medan föreskrifterna å andra sidan medger hänsynstagande till omständigheter som — trots att räntepåföringen skett till följd av taxeringsnämnds avvikelse från den skattskyldiges deklaration — motiverar att räntepåföringen bibehållas. Anledning att ifrågasätta ändrad lagstiftning i förevarande hänseende synes utskottet inte föreligga. På grund härav och då syftet med motionen får anses redan vara tillgodosett genom ovan berörda bestämmelser i 85 § uppbördsförordningen jämte anvisningar avstyrker utskottet den föreliggande motionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att motionen I: 20 av herr Lundström om utsträckning i
visst fall av tiden för fyllnadsinbetalning av skatt icke måtte
föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 februari 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande: se under betänkandet nr 8.